

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő:	Kiadó laptulajdonos:	Egyesszám ára 4 fillér.
Egyben: Negyedévre	3 korona.	Rudnyánszky Gyula	László József.	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Egészévre	12 " .			Debrecen, Csapó-utca. Telefon 275.
Hírlapra Negyedévre	5 " .			
Egészévre	20 " .			

A hét sváb.

— június 21.

Együtt van a magyar miniszternek nevezett hét bécsi lakáj.

Lakájok, bár megeshetik, hogy urak porolják ki ma is a bugyogóikat.

Ott voltak a József királyi herceg temetésén. De magokat gyászolták csupán.

Hej de nagy hitünkben zavart pedig ki ez a hét gyászos alak!

Voltak, akik azt hitték, nem fog akadni ember Magyarországon, aki egy alkotmányon kívül álló kabinetben tárcát vállalni hajlandó legyen, ezek az urak azonban — ábrándozóknak bizonyultak. Az új kormány ma már meg is kezdi vesszofutását a parlament előtt.

Végre is nem szabad elfelejtetni, hogy olyan országban élünk, amelyből évenként százezerszámra vándorolnak ki foglalkozás híján az emberek, miniszternek lenni, ha bizonyos körülmények között a legutolsó mesterség, mégis csak mesterség. A miniszteri tárcsa nem üres tárcsa és akinek a hóna alá nyomják, abból menten kegyelmes ur lesz, hogyne akadna, aki — megcsiklandoztatja véle magát. Kabinet tehát van. Hat miniszter akadt itthon, a hetediket Londonból hozatták, hogy kilegyen a szerencseszám. Most már teljes a társaság. Kissé csonka: de ez illik rettenetes neki. Ha még csonkább lenne, még jobban illenék. Fejérváry bárónak három tárcája maradt: de mi ez neki? Ő bírja és az egyikhez ért annyit, mint a másikhoz. Ha valamiben megakadna, Kristóffy József szívesen szolgál neki tanácsal. Mert ez egy hatalmas talentum. Szolgabíró is volt. Azután ott van Lukács György, a friss kultuszminiszter. Ő is kiváló férfiú. Mint főispán föllépett képviselőjelöltnek a maga vármegyéjében, ahol legjobban ismerték és elbukott egy egyszerű földesgazdával szemben. A megyéjének tehát nem kellett. Egy kertületnek se kellett. Amiből nyilvánvaló, hogy kell — egy országnak. Rendezett azonban jótekonyságot a tudóveszesek szanatóriumának, talán innen jutott az eszébe Fejérváry bárónak, hogy hasznát vehetné egy sorvadásos kabinet körül. Ez urak a király elé járulnak,

leteszik az esküt, azután elindulnak meghódítani Magyarországot.

A cég neve alkotmányosság. „Alkotmányos” miniszteriumnak azonban lehetetlen őket nevezni, tehát más jelzőket hoznak forgalomba. Mendják őket némelyek „hivatalnok miniszterium”-nak, abban a reménységben, hogy akinek Isten hivatalt adott, majd eszt is ad hozzá. Mondják mások „átmeneti miniszterium”-nak, alkalmasint szelid célzással arra, hogy ennek a kabinetnek egyen-máson okvetlenül át kell mennie. És nevezik őket „ügyvezető miniszterium”-nak is, érthető íjedelmére az ügyeknek, amelyek a vezetésük alá kerülnek. Ők maguk legszívesebben az „önfeláldozás miniszterium”-ának hirdetik magukat.

Hazafias lelkének nemes vértanuja valamennyi. Érzik, hogy szörnyű szenvedés az, amire vállalkoztak, de a hazafias érzés addig birizgálta őket, míg azt mondták: ám legyen! A haza így szól hozzájuk: Fiaim, József, György és Endre és a többiek, elvárom tőletek, hogy megmentsetek engem!... És József, György és Endre és a többiek ellent nem állhatnak a hívásnak. József, György és Endre és a többiek miniszterek lettek. Vértanuk kegyelmes cíjmel és a miniszterség minden többi velejárójával.

A vértanuság régen másképen festett. Másképen festettek maguk a vértanuk is: azok nem lettek excellenciás urak. Azokat nem vitték szalonkocsin Bécsbe. Azokat megfeszítették, megégették, fölnyújták, fölakasztották. De azért, Isten bizony, egyik sem cserélte volna el a sorsát ezeknek a kitünő uraknak a fölmagasztalásával.

Hogy mai fogadtatásuk nem lesz-e mégis vértanuság, azt előre nem tudhatjuk.

Politikai hírek.

— **Az alkotmányellenes kormányzás ellen.** Budapesti tudósítónk jelenti, hogy Pestvármegye tegnap tartotta meg rendes havi közgyűlését, a melyen az alkotmányellenes kormányzás ellen megtette az intézkedéseket. A hevesi felirat tárgyalása szülte a hazafias határozatot, a melyet bizonyos mihamar az ország összes törvényhatóságai

követni fognak. Pestvármegye elhatározta, hogy nem adózik, ujoncot nem ad s az alkotmányellenes kabinet kormányzása ellen tiltakozik. A hazafias határozat egyébként a következő:

1. minden olyan kormány ellen, amely kész az országgyűlés akarata ellenére is kormányozni, amely a közjóedelmek fölött így törvénytelenül intézkedni akar, ünnepiesen és határozottan tiltakozik;

2. ilyen kormányt semminemű adót és ujoncot nem szavaz meg;

3. köztisztviselőit eltiltja attól, hogy az ilyen kormányt támogassák s különösen attól, hogy meg nem szavazott adók és ujoncok behajtásánál a kormány segítségére legyenek;

4. a vármegye közönsége számít a vármegye hazafiaságára. Minden olyan sérelemért, mely az alkotmány védelmében tisztviselőt érheti, orvoslást nyújt. Kiküld 65 tagú bizottságot, mely az alkotmányosság felett őrködik, melynek az alispán és a főjegyző hivatalból tagjai s mely szükség esetén mindig összehívhatja a vármegye rendkívüli közgyűlését.

A nagy válság.

— június 20.

A szerdai ülés izgatja az egész politikai világot. Az új kormány bemutatkozása elsőrendű politikai esemény lesz és alighanem fordulatot ad az elkövetkezendő eseményeknek. A pártok vezetői igyekeznek lecsillapítani az izgatott kedélyűket, mert minenképpen biztosítani akarják az ülés csendes és méltóságteljes lefolyását. Apponyi Albert gróf tegnap este a függetlenségi pártkörben valóssággal izgatott azok ellen, akik zajongani, tüntetni akarnának. Mert — ngymond — az ügy érdekében álló, hogy ünnepélyesen adassék ki az utlevél az új kormánynak.

A pártok — a koalíció és a szabadelvűpárt is — bizalmatlansággal viseltetnek az új kormánnyal szemben. És ezt ki is fogják fejezni nyomban a bemutatkozás után. A szabadelvűpárt már megszövegezte azt a nyilatkozatot, melyet a párt vezére Tisza István gróf fog felolvasni a képviselőház holnapi ülésén.

Nem érdektelen azonban, hogy hogyan gondolkozik a koalíciót vezérlő bizottság. A tegnapi ülésen, amelynek alig egy-két jelentéktelen részlete jutott nyilvánosságra, megszövegeztek egy rövid bizalmatlansági nyilatkozatot. Ezt Kossuth Ferenc fogja a képviselőház elé terjeszteni. A javaslat egyszerű bizalmatlansági indítványt tartalmaz és semmi egyebet. És mért állapodott meg a vezérlő-

Gőzmosóda

Debrecen, Széchenyi-utca 42.

Telefon 323.

Gyűjtő-kocsi.

bizottság ebben a formában, mert biztosra veszi, hogy az egyszerű bizalmatlansági szavazathoz a szabadelpvűpárt is hozzájárul. Így természetesen még inpozansabb lenne a képviselőház állásfoglalása.

A vezérlőbizottság tegnap esti ülésén már minden szerepet kiosztottak. Még arra az eshetőségre is számítottak, hogy a szabadelpvűpárt támadni fogja a szövetség ellenzéket. Ebben az esetben Andrássy Gyula gróf, vagy Apponyi Albert gróf fog beszélni a baloldal nevében.

Szóba került a vezérlőbizottság tegnapi ülésén a kvóta kérdés is. Megállapodtak abban, hogy nem akadályozzák meg a kvóta bizottság kiküldetését. Természetesen a függetlenségi majorizálni fogják ezt a bizottságot és így a legesekélyebb remény sincsen arra, hogy a bizottság megállapodásra jusson. Az idén is a király fog tehát dönteni a kvóta kérdésben.

Tegnap délelőtt egyébként semmi különös esemény nem történt. A Fejérvári kormány tagjai a minisztériumokban elfoglalták hivatalaikat. Lukács László délelőtt a képviselőházban járt és kiűritette a szobáját.

Fejérvári Géza miniszterelnök a déli órákban meglátogatta Kossuth Ferencet. A látogatás hosszabb ideig tartott. Ez alkalommal Fejérvári fejtegette, hogy mi a tulajdonképeni célja. Sokat beszélt Kossuthnak, hogy miképpen gondolja előmozdítani a koalíciós kormány megalakulását. Persze, hogy a darabant miniszterelnök terveiből nagyon is kilátszott a lóláb, mert a beszélgetés során nem egyszer ellentmondásokba keveredett.

A délután folyamán Justh Gyula házelnökkel tárgyaltak a koalíció vezérférfiai. Itt szóba kerültek a mai ülés teendői. Az új kormány tagjai a hivatalaikat is elfoglalták. Beköszöntő beszédek is mondtak, a melyekben sok mindenről szóltak, csak arról

nem, hogy mit akarnak? Egyik másik kijelentette, hogy rövid ideig lesznek kormányon, csak addig, míg a helyzet tisztázódik. Szóval nem dezaválták Fejérváryt, a ki szintén tapogatózva beszélt, de olykor ügyetlenül, hogy észrevettkék.

Legvégül a Tisza kormány utolsó hájljáró! is meg kell emlékezni. Tisza a december 13-i pofonokért zsiros hivatalba jutott egy embert. Emlékezetes ugyanis, hogy Farkas János a képviselőház címzetes főterembiztosa december 13-án esunya verést kapott a darabantokkal együtt. Tisza a verést úgy tette jóvá, hogy kijárta neki a miniszteri irodatisztte való kinevezést. Az erről szóló hivatalos kommuniké így hangzik:

Farkas János képviselőházi címzetes főterembiztost, akinek a képviselőházi rombolás alkalmával tanúsított viselkedése sok szó beszédre adott alkalmat, s aki e miatt most fegyelmi vizsgálat alatt áll, a pénzügyminiszter miniszteri irodatisztte nevezte ki.

Budapestről jelenti tudósítónk a késő éjjeli órákban: Az egyesült ellenzék összes párt árnyalatai tegnap este tanácskoztak. — A pártok egyhangulag elhatározták, hogy a Fejérvári kormány iránt a képviselőház mai ülésén bizalmatlanságot szavaznak. Az ellenzékhez csatlakozik a szabadelpvűpárt is. A szabadelpvű párt a bizalmatlanság kifejezését azzal indokolja, hogy a miniszterium nem parlamentáris és így nem viseltetik iránta bizalommal, nem támogatja. A párt e határozatát Tisza István fogja a Házban kifejezésre juttatni.

A hadsereg szállításai.

— június 20.

„Wien” már megint nagylelkűsködik, természetesen, hogy ismét mi fogjuk kárát vallani a derék osztrák szomszéd jószágának.

Arról van szó, hogy a wieni „Industriellen Klub” állást foglalt a hadseregnek való szállítás ügyében. A Klub határozatot fogadott el, melyben kimondja, hogy a közös hadsereg és a haditengerészet szállításainál annak az elvnek kell érvényesülnie, hogy a két állam polgáira való felosztás a kvóta arányában történjék.

A Klub ezért követeli, hogy a hadsereg szállításokat a két állam magániparára minden egyes cikk tekintetében a kvóta szerint osszák föl, még pedig anélkül, hogy valamely más cikknél kompenzáció történjék és hogy a szállítás Ausztriában és Magyarországon egyenlő árak mellett adassék ki. Az osztrák delegáció, épp úgy, mint a magyar, évenként követeljen kimutatást a szállítás fölösztatásáról.

Igy szól a határozat. Látszatra helyes, méltányos, a két országnak a hadsereg költségeihez való járulásának arányát figyelembe vevő. Nem kell azonban sok ahhoz, hogy a sorok közül kiolvassuk azt a ravasz praktikát, melylyel ismét Magyarország érdekeit megnyirbálni akarja az osztrák.

Az „Industriellen Klub” bizonyára tekintélyes osztrák kereskedőknek és iparosoknak testülete. Ha nem is döntő forum, szava, határozata súlylyal bír. Ezért tulajdonunk jelentőséget a határozatnak, mely mélyen bele vág a mi érdekeinkbe.

Azt kívánja a határozat, hogy a hadsereg részére történő szállításoknál Ausztria és Magyarország a kvóta arányában részesedjenek. Idegen ember előtt, aki nem ismeri a mi viszonyainkat, iparunk fejlettségét, e kívánalom helyesnek, méltányosnak fog feltűnni. De a lóláb csakhamar láthatóvá lesz a határozat ama részében, mely azt kívánja, hogy a kvóta arányában való szállítások a nélkül történjenek, hogy Magyarország bármely cikk tekintetében is kompenzációban részesítettnek.

Ha iparunk fölvehetné a versenyt az ausztriával, ha minden iparág olyan fejlett és erős volna nálunk, mint Ausztriában, helyesnek kellene mondanunk az „Industriellen Klub” határozatát. A kvóta arányában történendő szállításoknál Magyarország megkapná az őt jogosan megillető részt s ezzel a dolog rendben volna.

Nyilvánvaló azonban, hogy a jelenlegi viszonyok között a hadsereg részére törté-

Délelőtt.

A kaputól jobbra és balra deszkakerítés. Egyik felől verécés, félkörszerűleg hajló alakkal. Ez a régies ház előtt van, a hol a kicsike, de igen csinos virágos kert közepén, vadszöllővel gyéren futtatott sátor áll. Ebben festetlen asztalon friss rózsákból szedett csokor, melylyel a reggeli nap sugarai széduletes táncot járva enyelegnek.

Szép nagy leány öntözi figyelmesen, szorgalmasan a virágokat. Le-lehajlik hozzájuk, kigyomlálja közülök a gízgázt, közben susog, beszél nekik. A gödrös, fehér kezei után, szinte ágaskodnak ki a földből azok a kis huncutok is, mintha azt mondanák, hogy „engedd, óh engedd, hogy megcsókoljuk azt az áttetsző bőrödöt.”

A leány szeretettel évődik velük. Az ibolyát lehordja, a papszakállal sincs megelégedve, de biztatja azért őket.

— Nőjjetek, csak nőjjetek szépen.

Azután picit gereblyével összegyűjti a gyomokat. Egy kacér rózsáig belekaszódik a kendőjébe. No most! S egyszeribe látható lesz rendtelenségében is bájos, fénylő szőke haja, s a meglepetéstől tartó félelem még szebbé, még fehérebbé teszi s olyan s úgy áll ott a leány, mint egy életre való alabástrom szobor. . . . De csak egy pillanattig. Gyorsan visszakeríti a kendőt, felkötö a fejére, s szája szögletén, rejtett, titkos vágyakozás ül már!

— Jó reggelt!

Egyszerű, napbarnított arcu fiatalember haladt el a kerítés előtt, hideg udvariassággal emelve meg kalapját. A leány moso-

lyogva viszonozza a köszöntést, pár lépést tesz feléje, s könnyed, biztos hangon, de a melyben azért a határozatlanságnak is rezgett egy árnyalata, kérdezte a férfitől: Hová megy?

Amaz meglepetten állt meg előtte. — Azzal a veszedelmes elhatározottsággal, melylyel egy elszánt harcos állana meg a legöklőbb golyózáporban, mert hisz ha meglátják őket bevülről, meennyit szenvedne az a leány érte, miatta. . . .

— Senki sincs itthon — magyarázta szemét lesütve a leány — beszélgethetünk. . . ha akarja. S hogy nyomatékokat kölcsönözön szavainak, habozás nélkül s azzal az utánozhatatlan kecsesél, mely minden mozdulatát jellemezte, egy vérpáros, tüzes rózsát szakított, átnyújtotta az alacsony kerítésen, s nem bánta, hogy a férfi a rózsával együtt, a kis ujjá hegyét is elfogta most.

— Hát nem akarja megmondani, hogy hová megy? — faggatta tréfásan az álmétködő férfit — miközben kiszabadította kezét a kezéből s érhetetlen távolságra helyezte el őket.

— Tudja mit — folytatta aztán — igen, igen, jöjjön be ide a kertbe. Mily pompás is lesz, ha bejön! Apáék künn vannak a tanyán, oda lesznek estig. . . . Ugye bejön? S széles jó kedvében szinte tapsolni szeretett volna, hogy öröm volt nézni.

A férfi arcát előntötte a vér. Egy kínos jelenet öltött lelki szemei elé, mint egy eleven pokol, egy belpoklos látomány, mely megbénította a nyelvét. És ennek dacára is minden idegével érezte, hogy csakugyan igaz, a legteljesebb valóság, hogy végtelenül

hogy halálosan szereti ezt a leányt, a ki csak szebb, csak kifejezőbb lett, a mióta nem látta.

— Vajon tudja ő legalább, hogy mennyire imádom — kavargott fejében a gondolat — sejtje, a mit soha se vallhattam meg neki? . . .

Es szó nélkül s lehorgasztott fejjel lépett a kertbe.

Uj semmi se volt előtte. Ugyan az a jellemző csin uralkodott ott mindenben, mint alig egy évvel ezelőt, meg sok, sok évvel előbb, amikor ő mint kis fiú s a másik mint még kisebb leányka, buvócskásdit játszottak egymással. Minden szöglet, minden bokor, egy egy emléket tárt fel előtte.

Már nagy diák volt s ha más alakban, akkor is sokszor játszottak még. — De már komolyabb volt játékuk. Sokszor egymáson felejtették szemüket, s ezekben a tekintetekben több volt már, a bohó gyerekek hancurozásánál.

Akkoriban ébredezett már bennük a szerelem. Am a fiúnak nem volt meg a kellő bátorsága, s amit ő elmulasztott, megtette egy más valaki. Egy osztálytársa, egy végtelenül jó lelkű, de kissé könnyelmű gyerek ember, a kit jobban szeretett minden barátjánál, s a ki sokszoros unszolására töltött volt náluk, a kellemes falusi parókian egy vakációt, hogy kedvese szívével távozzon el onnét. . . .

Ez a fordulat mély hatást gyakorolt lelkére. Véleménye csaknem abnormis alakot öltött a nőkről, rabul ejtette olyan világ fájdalom felé valami, s ha voltak is futó kalandjai, mély, emésztő szerelemre soha se lett volna képes.

nendő szállításoknak a két ország között oly módon való fölosztása, amint azt a fentebbi határozat kívánja, sérelmes lenne. Mert egy-némely iparág Magyarországon oly fejletlen, hogy képtelen a szállítások ellátására. Kárpótlásnak okvetlenül kell hát történnie azon cikkeknél, melyek viszont nálunk termelteknek nagy mennyiségben és jóminőségben. — Ezt akarja megvonni az „*Industriellen Klub*.”

Joggal kívánhatjuk, hogy az az összeg, melyet a hadsereg részére évenként adunk, itt, nálunk, a belföldön költessék el. Részesedjék abból a magyar mezőgazdaság, ipar és kereskedelem. Mert kétségtelen, hogy az állami szállításoknál a pénzügyi érdeket össze kell egyeztetni a nemzeti érdekekkel. Már pedig a magyar nemzeti érdek érdekenyen sértetik, ha nem történik az egyes cikkeknek kellő rekompenzáció.

A jövődéli (a nemzeti irányu) magyar kormányának tehát elsőrangú feladata lesz a magyar érdekek védelme a hadsereg szállításainál. Idejekorán kell elejét venni minden tendenciának, mely megakarja károsítani Magyarországot.

De ha már mindenképen a kvóta arányában való szállítást akarják az osztrákok kárpótlás nélkül, ám jó. Mondassék ki, hogy a szállítások megfelelő részének Magyarországból, a magyar ipartól kell történnie s akkor majd keletkeznek nálunk gyárak, ipartelepek s nem lesz szükség rekompenzációra.

Addig azonban, míg minden téren ki akarnak bennünket játszani, résen leszünk. Elég volt az osztrák kizsákmányolásból, meguntuk a folytonos kísérleteket, melyek kárunkat akarják. Erősek leszünk érdekeink védelmében, különösen Ausztriával szemben. A mult számos esete megtanít arra, hogy Ausztriától nem várhatunk semmi jót. Magunknak kell örködnünk érdekeink védelme fölött.

Az „*Industriellen Klub*” határozata pedig aligha fog érvényre jutni. Jámbor óhaj-tás fog az maradni, aminthogy nem is lehet más. — Elvégre nem azért fizet adót a magyar, hogy „*Wien*” és Ausztria hízzék tőle.

A magyar ipar fejlődését várjuk a hadsereg szállítások helyes és arányos beosztásával.

A milliók, melyek évente a hadsereg

részére megszavaztatnak, nagyrészt ugyanis improduktív kiadást képviselnek reánk nézve. Had térüljön meg legalább egy részük a hadsereg szállításainál.

Van a határozatnak még egy pontja, mely a mi szempontunkból fontosnak tekintendő. A szállítások Ausztriában és Magyarországon egyenlő árak mellett adassanak ki.

A határozat eme pontjának megvalósulását csak akkor kívánhatjuk joggal az osztrákok, ha a szállításoknál egyébként is arányosan részesedik a két állam.

Vége, a határozat utolsó passzusát bátran aláírhatjuk mi is. Igenis szükséges, hogy a delegációk évenként kimutatást követeljenek a szállítások fölosztásáról. Hadd lássa a magyar adózó közönség, vajjon megvédtek-e az illetékesek a magyar érdekeket azzal az erélyvel, mely Ausztriával szemben nemcsak kívánatos, de egyenesen parancsoló szükség.

Irói érzékenység.

— június 21.

A orvosi lexikonokból — tudja a jó ég miért, miért nem — egy igen elterjedt betegségét hagytak ki az illető munkák szerkesztői, amely pedig nagy arányokban dühöng mindenfelé s igazán rászolgál a figyelemre.

Ez az elterjedt baj az írói érzékenység a „*sensitivitas scriptorum*”, amelyről több év tapasztalatai és megfigyelései alapján a következőket bátorodom elmondani.

Az „i. é.” teljesen elütve azoktól a nyavalyáktól, amelynek a teste ápolásával olyan nagy mértékben nem törődő közép körében szoktak leginkább hálás talajra találni — éppen az intelligencia körében dühöng, amelynek java lelkiismeretesen ápolja testét, gőzfürdőbe jár, s óvatosságában csakis biztonsági gyujtót, biztonsági nadrágtartót s egyéb ilyen biztonsági cikkeket használ.

A kór az irni-olvasni nem tudók, az ugynevezett analfabéták között teljesen ismeretlen s a tudomány semmit sem tud ar-

ról, hogy akár Borneo szigetén, akár az esz-kimók között vagy a Kanári szigeteken csak egyetlen-egy esetben is előfordult volna.

Ebből egész biztonsággal lehet következtetni arra, hogy az i. é. individuális baj, amelyet érintkezés vagy hülés útján megkapni nem lehet, amely inkább az idegesen izgatott agy ugynevezett hűdése következtében áll be.

Betegei íróemberek, jobban mondva olyan férfi és nő személyek, akik magukat íróknak, költőknek képzelik.

Hogy a világ másképp gondolkozik-e az a baj diagnosizálásának megállapításánál teljesen mellékes.

A nyavalya tünetei a következők:

A beteg sohasem beszél másról, mint önmagáról. Agyának írásba foglalt termékeit az irodalom atyamestereinek műveivel igyekezik összehasonlítani, még pedig olyan módon, hogy az övé jobbaknak, tökéletesebbeknek tűnjenek fel. Véleménye lehet mindenkinek, de az egyedül helyes vélemény kizárólag az övé. Ha öndicséreteit türelemmel hallgatod meg s esetleg egy-két néma fejbólintással helyesled is, akkor a betegnek embere vagy s bizvást számíthat az abbéli jóvéleményére, hogy ha ő nem volna, akkor te volnál a világ legműveltebb, legműveltebb embere. Ha azonban igaz véleményedet fejezed ki előtte, jaj neked. Az i. é. elem-táris erővel tör ki. Előbb néhány dühös arc-fintorgatásban nyilvánul meg, majd a nehez-telésnek legkülönbözőbb megnyilvánulásai-ban lesz részed. Vérbeborult szemei előtt te vagy a világ legbambább kamasza, akinek annyi finom izlése sincs, mint egy hotten-totta szakácsnének s aki emellett gorombább az utolsó teherkocsinál is. Megutál, megvet s ha meg nem öl, azt csak a büntető-törvénykönyvnek köszönheted.

A melankolikusabb természetű betegek csendesebbek, de annál jobban emésztik önmagukat; hol akkorára fuvódnak fel, mint

Önmegtagadással figyelte az előtte le-játszódott szerelem minden kis mozzanatát, — melyhez gyermekes hír szerint egyedül neki lett volna joga — még elő is segítette azt, előbb öntudatlanul, később már szán-dékosan, s tagadhatatlan, hogy ezzel mint-egy önmagát is megnyugtatta, mert ugy-okoskodott, hogy tán amugy se szeretete volna a leány . . .

Közben multak az évek. Maga mérnöki pályára lépett, s barátja a jogász élettel próbált szerencsét. És a két barát továbbra is jóbarát maradt, a leány meg — leánynak. A tehetséges fiatal embert elsodorta a világ árja, igényei, korán indult szereplése áthidalhatlan akadályt vontak közte s az egy-szerű, kis nemes család gyermeke között. — Előbb maga maradozott el, később már a levelei is, s nem hagyott más nyomot a csendes falvacskában, mint egy összezuzott vérvő szívet, mely állhatatosan őrizte meg szerelmesének emlékét, s nem tántorodott meg, a kétségbe esett szülők minden kísér-letezésére sem.

És a fiatal mérnökben nem támadtak kárörvendő képzeletek. Ellenkezőleg, részvét-tel viseltetett a leány iránt, a kinek boldog-talansága felidézéseben kétségkívül nagy szerepe volt. Csak kötelességet vélt teljesí-teni, hogy a mennyiben az év egy részét otthon töltötte, megossza a leánynyal báná-tát, elfelejttesse vele csalódását. . . . Lelke legtitkosabb, s legédesebb vágyának ez ön-maga előtt is bevallatlan kielégítéséért azon-ban, ugyan csak megbűnhődött. A gyermek-keri pajtást látni se akarták ott többé. A másikért büntették ezzel, vagy mert tőle is félték már? . . .

Most pedig, midőn szemtől szemben állt a leánynyal, ott az ő porájukon, az ő hívása folytán, szerette volna kikiáltani a mi a szívét nyomta, a mi a lelkén feküdt az első szótól az utolsóig, az utolsó betűig.

Gondolataiból a leány ébresztette föl.

— Maga mindig jó volt hozzám — mondta, hogy éppen mondjon valamit. És szemei, azok az elbűvölő kék szemek, amelyekben jóság, emelkedettség s szellem tük-röződtek, egész kerekre nyitak a mint rá-emelte azokat a férfira, s volt a nézésében egy őszinte, egy bocsánatkérő pillantás is, mely szebben beszélt minden szónál s a melyből tisztán kiolvashatta a férfi: „Ne higgye, hogy nem vagyok hálás a folytonos jószágért, hogy nem mélyen sajnálom a történeteket. Én nem vagyok semminek oka. S olyan jól esnék tudnom, hogy maga tudja ezt . . .”

Többet, szebbet is olvashatott volna e szemekből. Egy eltévesztett, egy megbánt szerelem történetét, melyben enyhet hozó, kibékítő elem gyanánt következetesen, hatá-rozottan emelkedik ki egy önzetlen barát, egy igazi férfi alakja, a ki mindent feledni tud, mindent megbocsát, mert nemes s el-fogulatlan, a ki csak szeret, változatlan oda adással, igazi hűséggel s a kit lehetetlen észre nem venni, bűn volna nem számolni je-vele, mert . . . mert vele számolni egyet je-lent a boldogsággal, a milyen boldogságot ő már elképzelt tud, s a mihez egyáltalán nem értenek kis leányok.

Jó ideig tartott annak a feszességnek a leküzdése, mely szóhoz sem engedte jutni a férfit. Önkéntelenül nézett körül, mint a ki

fél valami irtózatosságot bekövetkezéséért s csendesen s látható nyugtalansággal fordul a leányhoz.

— Bizonyos benne, hogy maradhatok? Mert lássa, akár mily örömetest vagyok itt, épp oly kevésbé szeretném, ha ezzel újabb kellemetlenségre adnék okot.

S keserűen felkacagott, ennek, a csak általuk érthető veszedelmes ellentétnek az igaz voltán.

— Magamért, tudja, nem volna baj, de maga, miért maga? . . .

És hosszasan, és szaggatottan beszélt, mintha a nyugalma, a tulvilági üdve függne attól, hogy meg ne zavarja a másoknak a nyugalma, az életét.

A leány ziháló mellel hallgatta. Azután egy bolondos ötlet villant át az agyán. In-gerkedve, pajkosan, a szeme közé nevetett a férfinak.

— Hogy félt engemet — mondotta s hangja oly elkarhozhatóan csengett, hogy a férfi fülének úgy tetszett az, mintha ezer arany csengettyűvel apró kis ördögök csil-lingelnének körülök s olyan csábító, olyan utólréhetetlen jelenség volt ez a leány hul-lámzó keblével, ragyogó fogsorával, hogy a komoly férfi elvesztette az esztét, s hirtelen hogy a leánynak eszébe se juthatott volna védekezni, s szinte ellenállhatatlan erővel ölelte őt magához, s égő ajkát rátapasztotta annak reszkető, vonagló ajkára. . . .

Es a napfényben fürdő vépiros rózsák, helyeslőleg bólogattak feléjük.

Kálmán Sándor.

a mesebeli béka, hol meg annyira aszvak össze a bú következtében, mint egy hatnapos töpörtyű.

Az i. é. gyógyítása nagyon nehéz, mint minden bajé, amely a lélekben gyökeredzik. Vannak, akik hidegvizgyógykurát ajánlanak, de ez mindaddig pozitív eredményre nem vezetett. A társadalomnak kellene hozzájárnia, hogy ezt a betegséget valahogy kiirtsa, mert bár a betegek, mint említők nem közveszélyesek is, kiállhatatlanságuk — terhekké teszi őket az egész emberiségre nézve.

A kamara évi jelentéséből.

(Folytatás.)

És ha a nagybirtokok ezt a feladatot nem érzik át és a nemzet földjén olyan gazdálkodást visznek, amely mellett a nemzet meg nem élhet, akkor a törvényhozásnak kell parancsolólag fellépni s annak kell előzők irni kötelezéseiket. Ezen kellene kezdődnie annak az öntudatos iparpolitikának, mely hivatva volna nemzetünk kívándorló és pusztuló százazreit megmenteni s a szaporodó nemzedékeknek munkát biztosítani.

Mennél később kezdünk gondolni az ilyen kérdésekre, annál rosszabb, — a jogos elégtelenség a gátak mögött egyre gyülemlik, a világ régi alapon nyugvó társadalmát határozottan inog, mert a szenvedő milliók mozdulásában olyan erő van, hogy az még a törvényt is nagyobb lehet és minthogy alapja tényleg a szükség, ez a szükség majd törvényt fog bontani...

És hogy semmi se hiányozzék az összebokrosodott veszedelmek sorából, — részint véletlenségből, részint a megelőzési viszonyok nyomása következtében ebben a sok csapással bővelkedő korszakba esik az ipari szocializmusnak szervezkedése is, minek folytán mindazok a bajok, melyek politikai helyzetünkben, kezdetleges viszonyainknál, gazdasági általános gyengeségünkben és magunk által feltépett közéleti sebeinknél fogva nemzetünk ipari munkáját — ezt az élethalálvergődést — érik, csatlakozott újabb csapás gyanánt ez a legrosszabb időben érkezett ostrom.

A munkáskérdést a munkástársadalom helyzetének javítása érdekében tisztázni kell természetesen nálunk is, de a tisztázáshoz a mi nagyrészt még patriarkális alapon álló kézműves természetű iparunk nincs hozzáérve, nagyiparunk pedig annyira gyermeklábakon tipeg, hogy a sok esetben indokolatlanul gyűlöletes színezetben vezetett munkásostromok, több kárt tesznek maguknak a munkásérdekeknek is, mint hasznot, mert a tőkét és vállalkozási kedvet csak még jobban elriasztják az ipartól, a küzködő vállalatokat a hatalmas osztrák iparral szemben csak még inkább versenyképtelenné teszik s így magát a munkát a tömeges munkaalmak gyarapodását pusztítják és akadályozzák.

Emellett kereskedelmi szerződéseinek rendezetlensége oly állapottal fenyegeti az országot, hogy annak végzetes következményei lehetnek s az a legszomorúbb, hogy romlatlan naivitásában s más egyebekre oly könnyen lobbanó temperamentumában a mi nemzetünk voltaképpen nem is látja, nem is érzí ezeket a végtelenül rossz viszonyokat, csak a következményeit és megfoghatatlan érzéketlenséggel viseltetik a saját anyagi életkérdései iránt.

Ily szomorú általános viszonyok közepette szinte másodrangu kérdésekként látszanak feltűnni azok a nagy belügyi kérdések, melyek előző időkben az érdekelttség panaszainak és óhajainak tornyaiként magasodtak ki.

Az ipartörvény revíziója folyik. Az a körülmény, hogy a munka oly széles mederben, oly jóindulatu és szakavatott kezekben s az érdekelttség oly lelkiismeretes kihallgatása mellett halad előre — egyelőre bizalommal tölti el iparosainkat. Kétségtelen, hogy egy jó törvény, mely az iparüzés jogáról és gyakorlásáról helyesen intézkedik, maga is

sok üdvöset eredményezhet, de a megehezült kereseti viszonyok jórafordulásának gyökeresen segítő eszköze korántsem remélhető egy ily törvénytől s hogy sokkal nagyobbak és mélyebbek a bajok, semhogy törvényszabályokkal lehetne azokon segíteni, azt már az iparosok nagy tömegei is érzik és sejtik. A bajokat nem annyira az írott törvények hibái, mint a gazdasági viszonyok törvényeinek kirelhetetlen és láthatatlan szakaszai okozzák.

Érdemben való anyagi segítségre volna szüksége első sorban a magyar iparoknak és pedig ezalatt nem a csapnánként csurránzó állami segítséget értjük, hanem az olyant, mely munkához és keresethez segíti az ipart.

A közszállítások ügyének rendezése például oly kézenfekvő eszköznek látszik, hogy csodálkozni kell azon a bátortalanságon, mely ezt a sok millió keresetet rejtő ügyet még mindig olyan félve kezeli. A közhatóságok évenként milliókat költenek el minden rendszer és hazafiúi figyelem nélkül, ezeket a milliókat itt lehetne fogni a magyar ipar munkásai számára, ha kötelezővé téténék a hazai források igénybevétele és ha egy pártatlan főhatóság ügyelne fel e szállítások végrehajtására. Kerületünkben az elmúlt év folyamán Debrecen sz. kir. város foglalkozott érdemlegesen e kérdéssel.

A szakoktatás ügye, el kell ismerni, szépen haladó irányzatot mutat, a tanoncoktatás törekszik gyakorlatias és szakszerű eredményekre, a segédek továbbképző tanfolyamai is szaporodnak, az elmúlt évben Szolnokon is nyitottak ily tanfolyamot, az ipari vándortanfolyamok s a háziipari tanműhelyek is kellő népszerűséggel és eredménynyel működtek, azonban még mindig nagy országdarabok nélkülözik a szervezett felsőbb szakoktatást s ezek közé az országdarabok közé esik, sajnos, a mi kamaránk területe is.

Az ipar támogatása munkagépekkel, pénzsegélyekkel, ösztöndíjakkal olyan jóakarattalag folyt, amilyent a kereskedelmi miniszterium részére engedélyezett költségvetés csak megengedett. Saját tapasztalatai alapján a kamara csak a leghálásabb elismeréssel nyilatkozhatik e téren a kormányhatóság eljárásáról, sajnos azonban, hogy zilált és kezdetleges ipari viszonyaink között az e célra fordítható költség oly elenyészőleg csekély.

Rendkívül súlyos helyzetében úgy az ipar, mint a kereskedelem különféle tömörülési kísérletekbe bocsátkozott, amely tömörülésekre a veszedelem közérzete ösztönözte az érdekelteket.

E kísérletek közül legjelentősebb az orsz. magyar kereskedelmi egyesülés, mely a kamarák és szabad kereskedelmi egyesületek összetartó támogatásával erős központi várat létesített a kereskedelmi érdekek kizárólagos védelmének. Kerületünkben az Omke 6 külső szervezettel rendelkezik, amelyek Debrecen, Szolnok, Nyíregyháza, Szatmár, Beregszász és Máramaroszigeten vannak központosítva.

E különleges kereskedelmi szervezetek vannak hivatva a kereskedők osztályában élő régi óhajokat és panaszokat első sorban képviselni, s a kamarának buzgó segítő társaiként dolgozni.

Az elmúlt évben már nyomot hagyó tevékenységet volt képes az Omke kifejtetni, a vásárok, vámok és helypénzek, a tisztességtelen üzleti verseny, az élelmiszerhamisítások ügyének rendezése, a csőd eljárás és kiválólag a fogyasztási szövetkezetek visszaélései tárgyában kifejtett tevékenység mellett kiváló eredménynek kell tekintenünk azt a munkásságot, mely az ország gazdasági önállóságának kezdését tudományosan tárgyalta s e tárgyalás eredményét könyvalakban nyilvánosságra hozta.

Bizonyára sorát ejti az együlés annak is, hogy a kereskedők önkormányzati szervezkedésben bizonyos ágak képesítéséhez kötése, a tanoncokérdés, a segédszemélyzet ügyei s a testületi működés egyéb feltételei nyerhetnek megoldást.

És sorra kerülnek majd mindazok a többi kérdések is, melyekkel a kamarák uttörőleg már eddig annyit foglalkoztak: az üzleti kihitelezés, a bélyegtörvények revíziója, a cégjegyzési viszonyok szigorubb szabályozása, a végeladási visszaélések, a házaló és vándorkereskedelem, a megrendelésgyűjtés, a katonai és közszállításokról való méltatlan leszorítás, az adózási viszonyok igazságosabb szabályozása, a kartellkérdés, a magyar cikkek forgalombahozatalának megkönnyítése és a visszaélések kiirtása stb.

Szólván általánosságban, az ipari és kereskedelmi közviszonyok múlt évi képéről, külön fejezetet kívánunk itt szentelni a munkáskérdésnek, melyről azon meggyőződésben vagyunk, hogy amíg ennek külön elismert társadalmi vagy törvényes képviselője nincs, addig a kamarák kötelesek e kérdések képviselőtében is eljárni és kétségkívül ők is azok, kik e kérdéssel a legpártatlanabban és leghivatottabban foglalkozhatnak.

(Vége.)

Tollhegyen.

Karcolatok.

— jun. 21.

A magyar sajtó nyelvérzékét jellemzi, de magában véve is érdekes elszólás van a József főherceg temetéséről szóló tudósításokban. A gyászoló kisérlet öltözékéről írva, kiemeli a „rendjeles gyászmagyarokat.” Aligha nem a bukott és ujonnan kinevezett kormányt pillantotta meg a derék könyomatos mert ők a nemzet gyászmagyarjai.

Pestvármegye kezd ismét a nagy Földváry István és Nyáry Pál útjára térni. Az alkotmány védbástyáinak, a vármegyéknek legelseje. Nem ad se pénzt, se ujoncot, a kormány törvénytelen rendeletei ellenében a passzív ellenállását kimondja, a tisztviselői kart ugyanily irányban utasítja. Imé, a nagy zenekar első hegedűje megszólalt. A Rákóczi dörgi végig az országot, nem pedig a „Gottterhalte”. Várjuk a többi vármegye csatlakozását. Ha nincs elég hangszer, kétfenekű dobót ajánlhatunk. Arra való a Fejérváry-féle abszolutizmus.

A tábornagyrnagy ur (a nagy kiveretés után, Tiszához): Vezess uj utra — Lucifer!

A képviselőház mindjárt a bemutatkozás után hatalmasan megraktálja Lárifári miniszterelnök urat. Egy nagy tál „smaru“-t, sokat emlegetett kedvenc eledelét tálalja elébe. Ezentul nem ő a nemzetnek, de neki mondja a nemzet, hogy „smarn!”

NAPI HIREK.

József főherceg halála.

A királyi palota környékén a napok óta tartott élénkséget tegnap néma csend váltotta föl. Az elhunyt főherceg lelkiüdvéért ma délelőtt 10 órakor tartották meg a kir. palota Szent-István templomában a rekviemot. A palota nagy udvarához vezető uton Mátyás Hugó tanácsos és Beniczky Tamás felügyelő vezetése alatt diszruhás rendőrök álltak sorfalat. Az egész uttesten közönség nem volt s így a rekviemre menő méltóságok akadálytalanul vonulhattak a kápolnába. A fogatok fél tíz óra előtt kezdtek berobogni a várudvarba, a melyek között majdnem az első Justh Gyuláé, a képviselőház elnökéé volt. Nyomban utána érkezett meg tábornagyrnagy diszruhában Fejérváry Géza báró miniszterelnök, majd a miniszterek, a kik nyomban

elfoglalták a számukra kijelölt helyeket. Egymásután robottak ezután a fogatok a melyen a zászlósarak, s egyéb méltóságok érkeztek. Lobkowitz Rudolf herceg hadtest parancsnok érkezésekor a 32-ik gyalogezred őrsége fegyverbe állt s a mint a templomba belépett, követte a bejáró árkádjai alatt összegyűlt tábornoki kar s a helyőrség törzs- és főtisztjei. Kevéssel tíz óra előtt dobpergés jelezte a főhercegi család érkezését. A fenségek három udvari kocsin robottak a palota udvarába. A hintókon Klotild, Mária, Dorotyia és Erzsébet főhercegnők, Thurn-Taxis herceg érkeztek meg. Kiséretükben voltak Szirmay grófnő udvarhölgy, Holdházy Mária társalkodónő, Bekedorff és Alberti kamarások. A fenségek megérkeztek után felmentek az oratóriumba, a hol ekkor már ott voltak József Ágost főherceg, Augusztia főherceg asszony, József Ferenc főherceg, Wimpffen grófnő, Batthyány és Tolnay gróf kamarások. A mint a fenségek elfoglalták helyeiket méla orgonaszó mellett vonult be a papság a templomba s megkezdődött a mise, a mely alatt Kling Alajos karnagy vezetése alatt a m. kir. operaház férfikara remek gyászdalokat énekelt. A szertartást dr. Várossy Gyula székesfejevári püspök végezte nagy és fényes segédlettel, a melyben résztvettek dr. Kohl Médárd főszentelt püspök, gróf Batthyány Vilmos nyitrai s. püspök, Széchényi Miklós győri püspök, Fischer Colbrie Ágost kassai segédpüspök, Berger Márk pápai kamarás, Kauter Károly apát, udvari plébános, több plébános, számos segédlelkész és jezsuita atya. — A mise majdnem egy órahosszat tartott, mely után a misézó püspök, majd a négy segédkező püspök megadta az abszolúciót. A gyász-mise végeztével a gyászoló család a kísérettel dobpergés között visszatért a főhercegi palotába, mire a díszes gyülekezet fogatába szállt, s elhagyta a királyi palota udvarát.

Debreceni pereg.

— június 21.

Levelét kaptunk a vidékről Kuna Miska borbély-segédől, a ki azonban kijelenti, hogy előszertettel nevezi magát „Szirontai Zenő, szőreltávolítónok, bibircsőbőjoktatók és külsőleges szépítőnek”. Kacska Lina szobaleányhoz intézet ömlengéseit óhajtaná kinyomatni, ám szíve bálványát is más néven, vagy is „Bájenéri Linóleum, termi-hölgyeteg”-nek szeretné ünnepelni. Sajnáljuk, hogy az egész közleményre nincs helyünk, azért csak is a következő mondatával örvendeztetjük meg a világot: „Látanoki szemelvényed tündöklő bájbibor korányának hevületét eredményezd felém!” A csodaszép szellemi röppentyűt ezennel átadjuk a nyilvánosságnak. Lehet-e ennél bájosabban kifejezni azt az egy fohászt, hogy „leányzó — tekintés felém!”

A cigány tányérozik. Az abonnens asztalnál visszaütötte egy ur.

— Eredj, kiált rá, hiszen nem is figyeltem a nőtádra!

— Nem igazs, felel a roma; hiszen instálom láttam, hogy taktusra tetszett törölgetni a semfévegét!

— **Személyi hir.** Domahidy Elemér főispán és Kovács József polgármester tegnap este haza érkeztek Budapestről.

— **Uj honpolgár.** Münk Gusztáv debreceni lakos ma Vecsey Imre főjegyző kezébe a honpolgári esküt letette.

— **Pénztárvizsgálat a városházán.** Debrecen város házi pénztárát a pénztárvizsgáló bizottság Vecsey Imre elnöke

alatt tegnap vizsgálta meg, a mely alkalommal, mindenütt a legnagyobb rendet találta.

— **Árlejtés.** A városházán tegnap délelőtt árlejtést tartottak a bábaképezdei és női klinikai vízvezeték és csatornázás munkálatainak kiadására vonatkozólag. Az árlejtésen Oláh Károly tanácsos bontotta fel a beérkezett ajánlatokat, a mely számszerűen öt volt. Az ajánlattevők valamennyien budapesti vállalkozók. Az árlejtés dolgában a tanács legközelebbi ülésén fog dönteni.

— **Névszerinti szavazás.** Értesitem a városi törvényhatósági bizottsági tag urat, hogy a f. június hó végén tartandó törvényhatósági bizottsági rendes közgyűlésünkön, — melynek tárgysorozatát annak idején szokott módon közölni fogjuk, — három névszerinti szavazás ejtjük meg, nevezetesen: a város tulajdonát képező Bornyászféle homokkerti szőlő s Deák Ferenc utcai 14-ik sorszámú háznak elidegenítése felett — első ízben, — ugyancsak a város tulajdonát képező s a debreceni 5016. számú telekjegyzőkönyben A—I. 2518 hr. szám alatt felvett tizenhárom-város utcai 18-ik sorszámú Perge Gáborné féle házasteleknek elidegenítése felett; valamint a Szent-Anna utcai 51-ik és 53-ik sorszámú házasteleknek a helybeli magyar gör. kath. egyház céljaira átegedése tárgyában, második ízben. Tisztelettel tudatom azt is, hogy ezen rendes közgyűlésen, a közigazgatási bizottságban egy — halálozás folytán megüresedett tagsági hely, — titkos szavazással, választás újján töltetik be. — Debrecen, 1905 június 17. Kovács József, polgármester.

— **A zenede záróünnepélye.** A zenedei tanévet s az azt berekesztő hangversenyszorozatot impozáns és minden ízében művészi színvonalon álló hangverseny koronázta meg. Kár, hogy terünk szűke nem engedi meg a részletes ismertetést, de nem térhetünk ki az elől, hogy legalább névleg ne említsük fel a zenede büszkeségeit, kik ez estén közreműködtek. Mindenekelőtt a közreműködők névsorából kivált Domaniczky Teréz, ki Schumannnak remek A moll hangversenyét játszotta művész-nővére kísérete mellett. — Továbbá Hajdu István. De osztatlan dicséret illeti Eggmann Margitot, Szathmári Erzsébetet, Jablonczay Lenkét és Darvas Györgyöt is. A hangverseny után kerültek kiosztásra a szorgalmi és elismerő okmányok. A kitüntetettek névsora a következő: Szorgalom jegyet kaptak: Zeneelméletből: Harmathi V. Györfly A, Nagy B, Kovács A, Malatinszky Vilma, Konrád István. Énektanszakon: Bárdos M, Dall Asta E, Kardos M. Zongoratanaszakon: Auszterlitz M, Csajkos M, Szalay Gizi, Somogyi E, Szutor Iza, Kövendi D, Roncsik I, Braun Emma, Gonda Eszti, Tikos Etelka, Kányássy I, Lackó Margit, Márton Ella, Kovács Gizella, Killer Margit, Fischer Irén, Konrád Irma, Kulcsár G, Pintér Lilly, Kurián Margit, Lakatos Irén, Csáthy Ilona, Kiss Jolán. Hegedűtanaszakon: Füredi Leona, Fürst Mátyás, Nagy F, Veres Géza, Fráter J, Kányássy E, Nagy Emil, Póka M, Szabó S, Neubauer Jolán. Gordonka: Brück I, Rózsa E, Boczkó B. Dicséző oklevelet kaptak: Zongora: Sáfrán Irén, Lőrinczy Ferenc. Hegedű: Csanak Margit, Pénzes Gyula. Gordonka: Pattermann Ida. Zenetörténet: Szabó Berta. Bronz érmet kapott: Darvas Alice, Domaniczky Etelka, Balla Gizi, Fábrián Margit, Szatmáry Erzsike, Hajdu István. Ezüst érmet kapott: Weszprémy Andor.

— **Debreceniek kecskeméten.** A debreceni gazdasági egyesület kecskeméti tanulmányutjának programját a következők-

ben közli velünk: Június 28. Szerda. Indulás Debrecenből június 28-án szerdán délután 12 óra 7 perckor. Erkezés Kecskemétre este 8 órakor. Vacsora a Beretvás szállodában. Június 20. Csütörtök. Reggel háromnegyed 6 órakor indulás a Katona telepre (Mathiászhoz) onnan fél 9 órára vissza. Indulás 9 órakor kocsikon a Miklós telep, Pince-Szövetkezet, Nyíri erdő megtekintésére. Délben Beretvásnál közbed. Délután kirándulás a Tiszához, vonaton Szikra Alpárra. Június 30. Péntek. Kirándulás a Bugac pusztára, megtekintése a kecskeméti gazdasági egyesület által rendezendő szarvasmarha díjazásnak. Július hó 1. Szombat. Hajnalban megtekintése a kecskeméti gyümölcs piacnak. Vissza utazás Debrecenbe érkezés szombaton délután.

— **A testvérgyilkos bűnpöre.** Molnár Mihály hajdubagosi lakos bűnpörének tárgyalását tegnap folytatta a törvényszék. A tárgyalásra, melyet még tegnap sem fejeztek be, nagyon sok tanut idéztek be. Csaknem az egész nap a tanukihallgatásokkal telt el. — Itélethozatal csak a ma délelőtt folyamán várható.

— **Áradás.** Szatmárról írják: A folytonos esőzés következtében a Szamos folyó erősen megdagadt és mivel az erdélyi részekből visszaporulást jelentenek, a város az eshetőségekre mindenóvatátzkedést megtett.

— **Eltűnt gyűrűk.** Bergmann Béla kereskedő segéd a napokban valamelyik éjjel betért egyik külsőrosi éjjeli mulatóhelyre, hol festett képű nők társaságában kellemesen szórakozott. — A nagy társalgásban aztán egyszerre csak arra a felfedezésre jutott, hogy újjáról három aranygyűrűje eltűnt. — Ez persze megzavarta a hangulatot. Lármat csapott és követelte a környezetén a gyűrűket, de miután senki se akart tudni azok létezéséről rendőrt hivatott. A lányokat elfogták és közülök egy Juhász Julcsa nevű megszeppenve a rendőr szigorú fellépésétől az egyik gyűrűt visszaadta tulajdonosának. A másik kettő azonban nem került meg. A károsult fiatal ember tegnap feljelentette az esetet a rendőrségen.

— **Adós fizess.** Még az év elején történt, hogy Tóth Ferenc fuvaros Busi utca 19 szám alatti lakos megvette Barna Gáborné kopott szőrű gebéjét 90 koronáért, oly kikötéssel, hogy csak májusba fizeti ki az árát. Tóth Ferenc részben meg is felelt e kötelezettségének, amennyiben 70 koronát a kikötött időre megfizetett a ló árába, 20 koronával azonban miután akkor több pénze nem volt adósa maradt még Barnánénak. És miután nem igen volt keresete az utóbbi időben, hát bizony még mostanáig sem tett eleget kötelezettségének, pedig ugyancsak zaklatta már érte a hitelező. Tegnap Ferenc nevű fia valamilyen fuvar sorban járt a Péterfia utcán, mikor egyszerre csak előtte termett Barna, megállította a szekerét, kifogta az elől a lovat és minden szó nélkül elvezette. — Most aztán nem hajlandó azt visszaadni tulajdonosának, még ha kifizeti is a tartozását. A rendőrség az önkényeskedő ember ellen megindította az eljárást.

— **Tolvaj szobaur.** Csak négy napig lakott Varga Imréné Lorántffy utca 17. sz. alatti lakosnál Boruzs János, az ötödik napon bucsuszó nélkül meglépett. Nem távozott azonban üres kézzel, a szobabéren kívül emlékül magával vitte lakásadónéja 80 korona értékű ezüst evőeszközét. A rendőrség keresi a tolvaj szobaurat.

— **Magyarország legkedveltebb és legelterjedtebb lapja** ma kétségtelenül a Pesti Hirlap. Legkedveltebb, mert jó ellenzéki szellemű, minden irányban független, szókimondó, demokrata elvű újság, legelterjed-

tebb, mert napról napra legnagyobb terjedelemben minden más lapnál gazdagabb tartalommal jelenik meg, tehát legjobban megéri az árát. Nagy elterjedtsége folytán a hirdető közönség is legtöbb hasznát veszi, amit bizonyít hirdetéseinnek, köztük az apró hirdetéseknek rendkívüli mérvben való fölszaporodása. Szinte fölösleges is hát felhívni ily lapra t. olvasóközönségünk figyelmét. — Inkább csak azért tesszük, mert a szerkesztőség a félévi forduló alkalmából a jövő negyedre a nagyon kedvelt amerikai bűnügyi regények mellett érdekes eredeti regényt is helyez kilátásba; meg hogy figyelmeztessük arra a körülményre, hogy aki — habár havonként is — júliustól kezdve félévig egyfolytában nem tartja a lapot, elesik a Pesti Hírlap közismert és közkedvelt karácsonyi ajándékától: a Pesti Hírlap nagy képes naplárától, mely évről évre gazdagabb tartalommal és szebb kiállításban jelenik meg. Van a Pesti Hírlapnak más kedvezménye is, a Divat Szalon, ez a pompás és kitűnően szerkesztett divatlap hölgyeknek, melyet a Pesti Hírlap előfizetői féláron rendelhetnek meg. Ha még megemlítjük, hogy a lap nagyszámú rendes rovatait a közhasznú Kertészeti rovatlal gazdagította, már csak az marad hátra, hogy t. olvasóink figyelmébe és pártolásába ajánljuk e kitűnő napilapot a félév letelése alkalmából. A Pesti Hírlap ára egy óra 2 korona 40 fillér, 2 óra 4 korona 80 fillér, negyedévre 7 korona, félévre 14 korona. A Divat Szalonnal együtt negyedévre 9 korona, félévre 18 korona. A kiadóhivatal, honnan mutatványszámokat is lehet kérni: Budapest, V., Váci-körút 78.

— **Találatott.** A napokban a törvényszéki tárgyaló teremben találatott egy fekete selyem ernyő. Igazolt tulajdonosa az I-ső kerületi rendőrkapitányságnál átveheti.

— **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme **Piac-utca 44. dr. Ujfalu-sy-ház.** Allandó fényképkiállítás a műterem kapubejáratánál levő ki-rakóban.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

TAVIRATOK.

Szemere országos képviselő.

Köbölkut, június 20. Itt ma tartották meg a képviselőválasztást. A szavazás a délutáni órákig tartott és **Szemere Miklós** győzelmével végződött. Kardhordó nagyon kevés szavazatot kapott.

Japán-orosz háboru.

Pétervár, június 20. Miklós cár a szemsztvo-kongresszushoz a következő szavakat intézte: Boldog vagyok, hogy önöket láttam és hallottam. Bizonyos vagyok abban hogy önöket, uraim, forró hazaszeretet lelkesítette, a midőn közvetlenül hozzám fordultak. Önökkel és egész népemmel még mindig szívem mélyéből bánkodom azon a szerencsétlenségen, a melyet e háboru hozott Oroszországra és azon a melyet még várni lehet, ugyszintén az ország belsejében uralkodó zavarokon. Akaratom megtántoríthatatlan és az állami ügyekben való részvételre választandó képviselők kérdése rendes elintézésre vár. Szakadatlanul örködöm e munka felett és annak szentelem magamat. — Ezt megmondhatják otthon barátaiknak. Meg vagyok győződve, hogy Oroszország megifjodva fog kiemelkedni a megpróbáltatásokból. Vajha ismét egység állna helyre a cár és egész Oroszország között, összhang köztem és az orosz föld emberei között, egységesség és egybehangzás, mely a dolgok rendjének alapjául szolgáljon és a mi az igazi orosz alapelveknek meg is felel. Bizom az Önök őszinte kívánságokban, hogy e feladatomban segítségemre lehessenek.

Washington, június 20. Takahira japán követ tudomására juttatta Roosevelt elnöknek, hogy a japán meghatalmazottak augusz-

tus 1-én Washingtonban lehetnek. Ha Oroszország beleegyezik, akkor az időtájt megkezdődhetik a tanácskozás. Gróf Kassini orosz nagykövet egy nyilatkozott a Fehér Házban tett látogatás után, hogy a tárgyalások zavartalanul folynak.

Pétervár, június 20. Illetékes helyen valószínűnek tartják, hogy az orosz béketárgyalókat fel fogják hatalmazni a békefeltételek megállapítására.

Tokió, június 20. A minisztertanács ma ült össze, hogy a végleges békefeltételeket megállapítsa.

A bolgár öldöklés.

Konstantinápoly, június 20. Hivatalos statisztikai kimutatás szerint a bolgár bandák az elmúlt 24 hónapban 640 keresztényt (patriarkistát és exarkistát) öltek meg és 111-et megsebesítettek.

Konstantinápoly, június 20. A bolgár bizottság titkos írású levélben, melyet a monasztiri vilájetben előfordult egyik bandaharc alkalmából találtak, ajánlja a bandafőnököknek, hogy hagyják abba tevékenységüket, míg a törökök a görög és szerb bandákat el nem pusztították.

Az osztálysorsjáték huzása.

Budapest, június 20. Az osztálysorsjáték mai huzása a következő nagyobb nyerményeket sorsolták ki:

10.000 koronát nyert: 75046.
5000 koronát nyert: 21038.
3000 koronát nyertek: 17898, 47008.
2000 koronát nyert: 106040.
1000 koronát nyertek: 27383 28072
38096 62974 70443 78434.
500 koronát nyertek: 33815 62499 62620
70473 89878 105860.

A görög válság.

Athén, június 20. Tekintettel arra, hogy Róma nem fogadta el a felajánlott tárcát és a király ama kívánságának, hogy a delijanistákat hatalmon tarisa acélból, hogy a gazdasági programot keresztülvigyék, eleget nem tehetett, bizonyos, hogy Ralli Epa-minondaszzsal és Delijanisszal, az elhunyt miniszter öccsével, alakítja meg a kabinetet.

Nyilt-tér.*)

Tekintetes

Korondi Sándor urnak

Debrecen.

A „Debreceni Reggeli Ujság“ mai számának Nyilt-tér rovatában Uraságod olyan vádakkal illeti az Angelotti mulatót, amely alkalmas arra, hogy a szórakozni vágyó és a mulatóba járó közönség haragja ok nélkül ellenünk irányuljon. Uraságod e hó 18-án vasárnap olyan asztalhoz ült, ahol már egy uriember ült, várva egy nagyobb társaságot. Dacára a figyelmeztetésnek, Uraságod nem akart felállni, holott Sándor (igazgató helyettes) megmondta, hogy azért az asztalért már kifizette az ott ülő ur a belépti-díjat, illetve megváltotta az oda szóló összes jegyeket. Erre odament önhöz egy „szolga forma ember“ aki arra kérte uraságodat a legudvariasabb formában, hogy kegyeskedjék attól az asztaltól eljőnni és kapni fog más asztalnál egy sokkal jobb helyet. Mire Uraságod dühösen távozott. Ez a tény. Az a „szolga forma ember“ én voltam, aki 18 év óta vagyok e pályán és mint színész sokat játsztam — szolga szerepeket. Különben is vasárnap nehéz asztalt lefoglalni, pláne este 10 órakor.

Debrecen, 1905. június 20.

Bodrogi Rezső

komikus, az Angelotti mulató tükára.

*) E rovatban közltekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Utazásnál nélkülözhetetlen.
egészségileg megvizsgálva
Bécs, 1887 jul. 3.

Kalodonit

nélkülözhetetlen

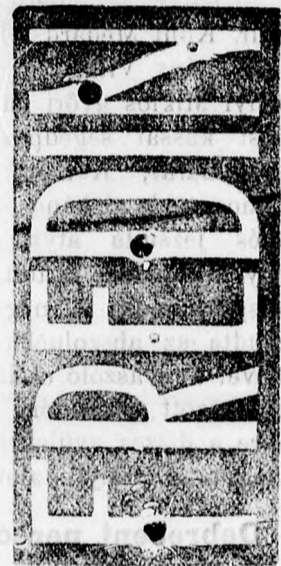
fogtisztító szer.

A fogak tisztántartására. A fogak közt képződő ártalmas anyagok elhárítására. Üdítő hatásu ez a **kalodon** a legnagyobb sikert érte el minden művelt államban el van terjedve.

— 1. —

Csak

Selle és Kary

legjobb

tisztító-szerét.

vásároljuk minden finom lábbelire

Sárga és fekete.

Kiváltképen ajánlatos

Box calf, Oskaria Chevreaux

és **Lakk-lábbelikre.**

Bécs, XII.1.

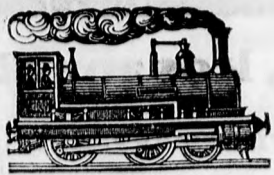
Schuller Samuel

szoba-, cimfestő- és fényező

Debrecen, Simonffy-utca 25 szám.

- Felvállal új épületek, lépcső-
- házak és diszletek festését.
- Izléses cégfeliratokat és min-
- denféle fa és vasbutor fénye-
- zéseket a legdivatosabb ki-
- vitelben.

és **legjutányosabb árban.**

MAGYAR állam vasutak menetrendje

1905. május hó 1-től.

Debrecenből indul:

		óra	perc
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4	46
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel.	8	57
Budapest — Nagyvárád felé —	d. u.	3	30
Budapest — Nagyvárád felé —	este	12	05
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4	—
Csak Szatmárig (gyorsvonat)	d. u.	6	55
Csak Szatmárig teher v. sz. sz.	este	8	24
Szatmár—M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12	11
Miskolc—Kassa felé — — —	reggel	8	13
Miskolc—Kassa felé — — —	este	7	17
Szerencs—S.-A.-Ujhely Kassa f	d. u.	4	36
	reggel	5	35
	reggel	5	44
	d. e.	8	09
	d. e.	8	16
H.-Böszörmény	d. u.	11	11
B.-Sz.-Mihály	d. u.	11	20
felé	d. u.	4	41
	d. u.	4	54
	d. u.	4	—
	este	7	—
	este	7	07
	este	7	—
	reggel	4	35
F.-Abony felé m. á. vasutól	reggel	4	56
F.-Abony felé vásártérről —	d. u.	4	56
O.-Köcs—Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	5	16
O.-Köcs—Polgár felé vásártérről	reggel	9	35
Derecske—N.-Léta felé — —	d. u.	4	51
Derecske—N.-Léta felé — —			

Bpestre érkeznek:

A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6	40
Az este 10 ó. 31 p.-kor ind. sz. v.	reggel	5	45
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9	35

Budapestre Deb- recenbe indul:

A d. u. 12 ó. 4 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7	25
A d. u. 3 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9	—
Az este 6 ó. 29 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2	35
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7	—
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9	15

Debrecenbe érkeznek:

Budapest felől (sznmélyvenat)	d. u.	2	29
Budapest—Nagyvárád f. gyorv.	este	6	40
Budapest—Nagyvárád felől —	éjjel	2	24
Budapest—Nagyvárád felől —	d. u.	3	29
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7	46
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8	57
Szatmár—M.-Szigetről — — —	d. e.	4	31
Csak M.-Szigetről (gyorsvonat)	d. u.	10	11
Csak M.-Szigetről — — —	este	6	43
Szatmár felől — — —	este	8	04
Kassa—Miskolc felől — — —	d. e.	8	19
Kassa—S.-A.-Ujhely--Szerencs	este	11	31
	reggel	7	33
	d. e.	7	40
B.-Sz.-Mihály	este	6	22
H.-Böszörmény	este	6	28
felől	d. u.	3	29
	d. u.	3	35
	d. u.	3	—
F.-Abony felől vásártérről —	d. u.	7	44
F.-Abony felől m. á. vasúthoz	d. u.	7	54
O.-Köcs—Polgár felől vás. tér.	reggel	5	25
O.-Köcs—Polgár felől máv.-hoz	reggel	5	35
Derecske—Nagy-Léta felől —	reggel	7	15
Derecske—Nagy-Léta felől —	d. u.	3	18

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban.

50 évi siker

ESZÉKI
arckenőcs
és eszéki
Szalvator
szappan.

Eltávolítja a szeplőt, májfoltot és a bőr
összes tisztátalanságát.
Valódi csakis a

Dienes J.C. „Szalvator“
gyógytárából

ESZÉKEN, Felsőváros

1 tégely eszéki arckenőcs ára 70 fill. és 1 kor.
1 drb. Szalvator szappan ára 1 kor,
1 tégely kézi paszta ára 1 kor. 20 fill.
Lyon rizspor kis doboz 1 kor. nagy doboz 2 kor.
Ezen cikkek mentek minden ártalmas alkatré-
szektől és megfelelnek tökéletesen a 71,012 sz.

B. m. rendeletnek.
Főraktár Budapesten
Török Jozsef
gyógyszerésznél
VI. Király-utca 12. és Andrássy-ut. 29 szám.

Uj műsor!

Uj műsor!

ANCELOTTI MULATÓ!

Villard csoport;
Humoristikus kádárok.

Les Arnoldi's,
A világ legkisebb erőművésze.

Joland és Montarell,
Tréfás egyensúlyzó művészek.

Dagma Dűmbár.
(Ős-Budából:) angol excentriqu
énekesnő.

Niklas Etelka,
Ős-Budavár legkedveltebb énekes-
nő és táncosnője.

Körössy Zsófi,
nemzetközi énekesnő.

Vasvári és Bodrogi
uj kupléikkal.

Tóth Gyula

vaskereskedő
Debrecen, Piac-utca 20. és 27. szám.

Ajánl legjobb minőségben a tavaszi időnyre
kertészeti és gazdasági szerszámokat és felszere-
léseket; kerti vasbutorok, **gyermek kocsik**, fürdő-
kádak, jégsekrények, vas- és rézbutorok, peronos-
pora és kerti feckendők, minden vas- és fémparhoz
való szerszámok, **tüskés kerítés huzalok**, épít-
kezésekhez **vasgerendák**, vas-, porellán-kályhák,
utóbbiakhoz **multiplicátor** (hőfejlesztő) betétek.
Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Mr. M. Rose
Berlitzrendszerü

Nyelviskolója

Francia, Német, Angol nyelv-és irodalom.

— Osztály és magánoktatás —

Külön uri-, hölgy- és gyermektanfolyamok.

Felvételek naponta **d. e. 11-12,**
d. u. 5-6.

Simonfi-utca 42 szám.

DONOGAN ÉS SOMOSSY

Debrecen, Kistemplombazár.

Angol blous zephyrek

Francia batistok

Mosó Grenadinok.**Székely férfi mosó sző-**
● ● ● **vetek** ● ● ●**Oriási raktára!**

Még a modern vegyészeti hatalmas haladása és ebből kifolyólag keletkezett számtalan kozmetikus készítmény sem volt képes a 40 év óta bevált Dr. Lengyel frigyest

Nyirfa-Balzsam

féle

piperecikket hátérbe szorítani: ez annak jele, hogy ebben tényleg jó, a természet által készített bőrszépítőszert bírnak. Azon tulajdonsággal bír, hogy általa a felső bőrréteg lassankint lehámlik és az így módon tisztított bőr alatt levő réteg üde, ifjított állapotban mutatkozik és ezzel egyidejűleg megszűnik mindennemű kiütés, szepő, folt, vörösség és anyajegy az arckedők és himlőhelyek lassankint teljesen kismulnak, egyszóval az arcszín friss és élénk színezetet nyer.

Egy korsó ára használati utasítással 3 korona.

Dr. Lengyel féle benzoe-szapan darabonként 120 és 70 fillérrel egyenlően hat és ténylegesen elősegíti a balzsam hatását. Raktáron az összes nagyobb gyógyszertárakban, gyógyanyagkereskedésekben és illatszertárakban, továbbá a főraktárban.

TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában

Budapest, Király-utca 12. és Andrássy-ut 26.
valamint a „NÁNDOR” gyógyszertárban
Váci-körút.

Nyilóvirágok, esokrok, koszorúk,

Legbiztosabb és legjobb vetemény és virágmagvakat, gyümölcsfák, diszcseserjék, gömbákácfákat és más kertészetbe vágó növényzetet csakis

Paczelt János

műkertésznél.

Kossuth-utcai mag- és virágkereskedésében kaphatók.

Debrecenben.

Olesó ár és pontos szállítás biztosítottatik.

Legolcsóbb és legjobb sorsjegyek

3% Magyar Jelzalog Hitelbank nyereség sorsjegyek.
3 huzás évenként: a legközelebbi f. é. június hó 25.
3 főnyereség évenként 200.000, 100.000, 100.000 kor.
3% évente 6 korona kamat jövedelmezőség.

100 drb.

ily 3%-os magy. jelz. nyer. sorsjegy megvásárlására egy társaságot alakítottunk 50 tag részére, oly formán, hogy minden tag

25 havi 10 fítos részlet befizetése ellenében

jogot szerez, az időközi esetleges nyereségekre, a teljes befizetések után pedig 2 drb eredeti

3% magy. jelz. nyereség, sorsjegyre illetve nyereség jegyre.

Csak rövid ideig fogad el előjegyzéseket a

Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bank.

Nagyon segít és utólérhetlen féregpusztító
Úvegekben vásároljuk.

Kapható:

Debrecen:

Csanak József
Crisco Lajos
Csillag József
Deutsch Lajos
Félegyházy János
Fritsch Károly
Ganovszky Lajos
Göczey István
Havas József
Jósa és Jóna
Kertész Nándor

Klein Ignác
Köhn Henrik
Komlóssy Lajos
Kontsek Géza
Kernhoffer József
Kovács Mihály
Krausz J. Bernát
Lindenfeld J. Jenő
Lusztig és Bán
Mayer Jenő
Neumann Nándor
Parti Ferenc
Rickl Antal József

Róth Antal
Tóth Kálmán
Várray József
Göczey István
Böszörményi István
Molnár Jenő
Kornhoffer József
Kertész Miklós
Berettyóújfalú:
ifj. Weiszberger Ignác
Érmihályfalva:
Grósz Hermann

Lévay Vince
Pollák Mária**Hajduböszörmény:**Gemeinbeck József
Tulogy Ferenc**Hajdunánás:**

Körner Lola

Tiszafüred:Kiss Géza Ernő
Schön Jakab
Weizsmann József

kereskedőknél.

